

ZOEK-STADION: EXTRA CURRICULUM

Op welke manieren staan kunstenaars vandaag in dialoog met de wereld? Hoe kunnen ze vanuit hun kunstenaarspraktijk meedenken over de uitdagingen van de toekomst? Sta je als kunstenaar sterker alleen of samen? Die vragen onderzoeken vijf hedendaagse kunstenaarscollectieven in Zoek-Stadion, een artistiek laboratorium dat vanaf 24 juni tot en met 3 december wordt ingericht in het Havenhuis. Curator Sergio Servellón nodigde FAAR, Extra Curriculum, Antwerpen Reactief, ARTwork en MUCE uit om afwisselend vier weken een permanente installatie in het Havenhuis te vullen met een aanvullend publieksprogramma.

EXTRA CURRICULUM

Met Vaast Colson als vlagvoerder zal Extra Curriculum bij wijze van experiment een collectief samenstellen. Maar hoe noem je zo'n verzameling? Een formatie? Een ploeg? Een bende? Welke naam je ook kiest, elke 'groep' veroorzaakt een spanningsveld tussen het individuele handelen en ervaren en het collectieve. Extra Curriculum zal waarnemen, denken, handelen, debatteren, ervaren, dansen en spreken en zo het spanningsveld tussen het individuele en het collectieve opzoeken, uitdagen en vastleggen.

“Samenwerken kan een pijnlijke ervaring zijn. We denken dat we dezelfde taal spreken maar zodra er een inzet is, blijkt misschien dat het toch niet zo is. Dat is spannend.”

Collectief

Hoe raakte je betrokken bij het project?

‘In 2016 deed ik mee aan een project van de curator van Zoek-Stadion, Sergio Servellón. Die tentoonstelling heette “Duikboot” en onderzocht en bevroeg de verschillende collectieven die zijn voortgekomen uit de academie op verschillende momenten. In het kader van *Barokke Influencers* vroeg Sergio mij of ik vandaag nog collectieven kende die voort groeien uit de academie, maar buiten FAAR kon ik daar niet onmiddellijk een antwoord op geven. Maar ik antwoordde hem wel dat

ik zelf interesse had om die vraag naar een collectief en wat het kan zijn te zien als een oefening en een ploeg samen te stellen.’

De ploeg

Wie maakt er deel uit van Extra Curriculum?

‘Ik heb voor dit project vijf mensen uitgekozen waarvan ik vermoed dat hun praktijk niet op zichzelf terugplooit maar dat ze als kunstenaars heel hybride te werk gaan en dat ze zich op een manier kunnen hechten aan elkaar. We zijn met zes mensen van verschillende generaties. Naast mijzelf maken ook Dalida Georgiou-Achmet, Lucia Femia, Bernadette Zdrazil, Ken Verhoeven en Kris Van Dessel deel uit van het collectief. De drie dames studeren of studeerden allemaal beeldhouwen, Ken volgde schilderkunst. Kris is ooit begonnen als schilder maar heeft de laatste jaren een hele diverse praktijk ontwikkeld. Zijn kunstenaarspraktijk blijft een beetje onder de radar en daarom wilde ik hem er graag bij.’

‘Ik koos Dalida, Lucia en Bernadette omdat zij in hun praktijk niet vertrekken vanuit de materialiteit op zich, maar juist heel erg vanuit het idee van sociale en materiële weefsels en dat vond ik erg passen binnen dit concept. Ken vroeg ik omdat ik vind dat hij er altijd in slaagt om het dagdagelijkse zo’n twist te geven dat je er anders naar gaat kijken. Ik ben heel benieuwd hoe hij in zo’n context gaat werken.’

‘Lucia studeerde voor haar kunstopleiding eerst antropologie. Zij put uit die basis ook op een meer wetenschappelijke manier in haar werk. Daartegenover staat dan Kris van Dessel. Hij toont als kunstenaar een groot engagement naar de wereld toe. Kunst en leven zijn bij hem heel nauw verweven. Dat is eigenlijk ook heel antropologische manier van werken. Ik ben heel benieuwd hoe dat samen zal gaan binnen Extra Curriculum.’

‘Kris Van Dessel en ik zijn wat ouder dan de rest van de deelnemers. Ik denk dat Kris en ik door onze leeftijd en ervaring de schouders zouden kunnen zijn waartussen de jongere kunstenaars flexibel in hun eigen ritme kunnen bewegen. Ik kijk ernaar uit hoe iedereen van de formatie zijn specifieke kwaliteit zal inzetten voor de groep.’

Termietenheuvel

Hoe zou je jullie project omschrijven?

‘We zullen deze periode gebruiken om na te denken over wat een collectief kan zijn. Hoe verbinden de leden zich onderling? En hoe kan het collectief zich als een organisme bewegen in een stadswefsel? Hoe kan het zich verhouden tot de maatschappij met thema’s en topics die een urgentie hebben in onze wereld?’

‘Ik zie Extra Curriculum als een zelfbewust systeem. Het gaat proberen te goeder trouw vanuit de utopie mee te denken over collectiviteit, maar ook proberen om een getuigenis te brengen van wat de mogelijkheid of juist onmogelijkheid is van het “samen”, van een collectief. Samenwerken kan een pijnlijke ervaring zijn. We denken dat we dezelfde taal spreken maar zodra er een inzet is, blijkt misschien dat het toch niet zo is. Dat is spannend.’

‘Ik zie het Zoek-Stadion een beetje als onze termietenheuvel, waar we samenkomen en samen iets doen. We hoeven niet als bergbeklimmers aan elkaar gebonden te zijn, zoals Braque en Picasso het ervoeren toen ze het kubisme uitvonden.’

Waarnaar verwijst de titel?

‘Voor mij verwijst de titel naar het feit dat ik bereid ben om te handelen buiten het contract. Dat is ook iets dat je op de academie merkt. Na zes uur ’s avonds verandert de school. Iedereen die er moet zijn, maar niet wil zijn, die zijn naar huis. De rest is er nog. Ineens krijgt de academie dan een tweede leven. Als het gaat over de kunsten vind ik dat dit per se “extra curriculaire” is. Het stopt nooit. De inzet als kunstenaar moet buiten het contract liggen. Het hoeft niet gelegitimeerd worden. Er ligt een verantwoordelijkheid in het doen en het te willen doen. Dat is een bepaalde kracht die ik in de kunsten terugvind.’

Wat zijn je verwachtingen van Extra Curriculum?

‘Ik geloof in het potentieel van een collectief, in de oefening ervan. Het is bijna zoals “Huis Clos” van Sartre: we zijn gedoemd om samen ons plan te trekken. Ik voel daar wel het potentieel van. Maar ik verwacht dat de inzet zal verschuiven zodra de concepten concreet moeten worden. In woorden kunnen we elkaar vaak langer begrijpen of samenblijven dan wanneer we beginnen met realiseren. Realisatie sluit uit. Het is exclusief. Dat is interessant aan dit project.’

Vertrekken vanuit de context

Hoe pakken jullie de voorbereidingen aan?

‘Ik ben aan het denken om op verschillende manieren echt “lokaal” te zijn en de stad te gaan doorploegen. Letterlijk als een soort “cultuurwerkers”. Dat we in voorbereiding op onze presentatie in het Zoek-Stadion gaan samenkomen op plekken in de stad om dan al handelend, sprekend, bewegend, ... ons te verhouden tot de wereld. Ik verwacht dat we veel methodes, spellen, strategieën en tactieken gaan bedenken. Ik heb ook wel wat ervaring met improvisaties en collectieve oefeningen. Daar deins ik niet voor terug. Ik zie Extra Curriculum een beetje in de traditie van de Fluxus-groep. Die probeerde zich ook te verhouden tot het alledaagse en lokale. Ik vind het spannend hoe we ons kunnen verhouden tot de realiteit. Nu is het nog efemer, maar het zal heel snel visceraal en lichamelijk

worden zodra we door de stad beginnen te wandelen. Op basis van onze ervaringen kunnen we dan ook een lexicon gaan uitbouwen.’

Verschilt de aanpak voor Extra Curriculum van je eigen werk?

‘Het basisidee in mijn werk is sowieso dat ik mezelf probeer op te stellen als een vehikel. Met een alertheid om overal rondom mij dingen te zien waarover ik het zou kunnen hebben. Improvisatie is een vast onderdeel van mijn werkwijze. Mijn werk is ook heel contextgevoelig en probeert om te gaan met wat er is. Ik ben dus niet de pure, “scheppende” kunstenaar. Ik vertrek van iets dat al bestaat en breng dat bij elkaar. In die zin zie ik mezelf meer in de situationistische traditie. Het gaat voor mij over de verhouding van de mens tot wat er is. Scheppen gaat voor mij meer over een ideaal. En dat vertrouw ik niet.’

“In woorden kunnen we elkaar vaak langer begrijpen of samenblijven dan wanneer we beginnen met realiseren. Realisatie sluit uit.”

Wat gaat de bezoeker kunnen zien?

‘Ik ben op voorhand niet te bezorgd over de visualisering, omdat je jezelf dan al grenzen oplegt. Hier is het een oefening vanuit dat “grondwerk” in de stad. Er zal vanzelf van alles ontstaan, je moet gewoon alert zijn. De jonge deelnemers aan het collectief zijn sowieso al veel handiger met hun telefoon. Dat biedt de mogelijkheid tot instant captatie en zelfs instant delen met de buitenwereld. De scenografie met de stelling van het Zoek-Stadion maakt het ons in zekere zin ook al makkelijk. Er is al een structuur en wij gaan ons daartoe verhouden. Het heeft al iets streng en het is spannend om te zien hoe zich daar iets op kan nestelen.’

Hoe zie je het project voortleven?

‘Geen idee. Dat laat ik open. Ik denk wel, dat als we erin slagen om een bepaalde energie, een bepaald potentieel zichtbaar te maken, we voor een soort overlevering kunnen zorgen. In die zin hoop ik wel iets bijzonder te doen dat artistiek en menselijk uitdagend is en gewoon goed. En dan zullen we binnen twee maanden wel zien of het een teleurstelling was of niet.’

*Extra Curriculum bezet het Zoek-Stadion in het Havenhuis van Antwerpen vanaf vrijdag 28 juli 2023, 16.00 uur. Naar aanleiding van dit startschot zal het Havenhuis die avond open zijn tot 22.00 uur. We bieden je ook graag een glas en een hapje aan. **Kom zeker even langs!***

*Open: maandag-vrijdag 9.00 – 18.00 uur / zaterdag 9.30 – 17.30 uur
Gesloten: zondag*

*Volg Zoek-Stadion op **Instagram** of **Facebook**:
@zoekstadion #zoekstadion #extra_c*